

МИКОЛАЇВСЬКИЙ БАЗОВИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Миколаївської обласної ради

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Миколаївського базового
медичного фахового коледжу
Миколаївської обласної ради

Сергій ГУБАНОВ

від «15» травня 2026 р.

ПРОГРАМА

проведення вступного випробування
у формі співбесіди
з української мови

на основі повної загальної середньої освіти

до Миколаївського базового медичного фахового
коледжу Миколаївської обласної ради

**спеціальність: 15 Медсестринство ОПП: «Сестринська справа»,
«Акушерська справа», 18 Фармація, ОПП: «Фармація»**

Розглянуто та затверджено
на засіданні

екзаменаційної комісії

з української мови

Протокол №2

від «15» травня 2026 р.

Голова екзаменаційної комісії

 Тетяна КУРИЛО

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
У ФОРМІ СПІВБЕСІДИ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**
при вступі на навчання до МБМФК
для здобуття освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр
на базі повної загальної середньої освіти у 2025 році

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму розроблено відповідно до діючої навчальної програми з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів, яка затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. №804 та відповідно до програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 року №696, частина «Українська мова».

Програма відображає засадничі ідеї Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392), а також концепції «Нова українська школа» (2016 р).

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Орфоепія», «Орфографія», «Розвиток мовлення».

ВИМОГИ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ

Співбесіда – це форма вступного випробування, яка передбачає оцінювання підготовленості вступника (знань, умінь і навичок) з конкурсного предмета, за результатами якої приймальна комісія ухвалює протокольне рішення щодо надання чи ненадання вступнику рекомендації до зарахування.

Співбесіда з української мови включає **одне теоретичне питання** з вказаних розділів предмета. Відповіді вимагають знань з української мови в обсязі, визначеному програмою.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Фонетика. Графіка

Вступник повинен знати:

Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї, щ*. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування *у-в, і-й*.

Вступник повинен уміти:

Визначати в словах голосні, тверді і м'які, дзвінкі й глухі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні; ділити слово на склади; визначати звукове значення букв у слові.

Визначати місце букв в алфавіті, розташовувати слова за алфавітом; розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків.

2. Лексикологія. Фразеологія

Вступник повинен знати:

Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази.

Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.

Вступник повинен уміти:

Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та *використовувати* їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні.

Знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів; пояснювати значення фразеологізмів, приказок, прислів'їв, крилатих висловів, правильно й комунікативно доцільно *використовувати* їх у мовленні.

3. Будова слова. Словотвір

Вступник повинен знати:

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу. Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників. Складні слова. Способи їх

творення. Сполучні голосні [о], [е] у складних словах.

Вступник повинен уміти:

Відділяти закінчення слів від основи, *членувати* основу на значущі частини, *добирати* спільнокореневі слова, слова з однаковими префіксами й суфіксами; *розрізняти* форми слова й спільнокореневі слова, правильно *вживати* їх у мовленні; *визначати* спосіб творення слів.

4. Морфологія

4.1. Іменник

Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви *-а(-я)*, *-у(-ю)* в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати іменники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; *визначати* основні способи творення іменників; правильно *відмінювати* іменники, *відрізняти* правильні форми іменників від помилкових; *використовувати* іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями.

4.2. Прикметник

Вступник повинен знати:

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з одного розряду в інший. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати прикметники, *визначати* їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; розряди прикметників за значенням; *утворювати* форми ступенів порівняння якісних прикметників, повні й короткі форми якісних прикметників; *розрізняти* основні способи творення відносних і присвійних прикметників; *відмінювати* прикметники; *відрізняти* правильні форми прикметників від помилкових.

4.3. Числівник

Вступник повинен знати:

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені.

Типи відмінювання кількісних числівників:

- 1) *один, одна;*
- 2) *два, три, чотири;*
- 3) *від п'яти до двадцяти, тридцять, п'ятдесят ... вісімдесят;*
- 4) *сорок, дев'яносто, сто;*
- 5) *двісті – дев'ятсот;*
- 6) *нуль, тисяча, мільйон, мільярд;*
- 7) *збірні;*
- 8) *дробові.*

Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати числівники, *визначати* їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди числівників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; *відрізняти* правильні форми числівників від помилкових; *добирати* потрібні форми числівників і використовувати їх у мовленні; *визначати* сполучуваність числівників з іменниками.

4.4. Займенник

Вступник повинен знати:

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати займенники, *визначати* їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди займенників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; *відрізняти* правильні форми займенників від помилкових, *правильно добирати* потрібні форми займенників і *використовувати* їх у мовленні.

4.5. Дієслово

Вступник повинен знати:

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но, -то*). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи

дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова; визначати загальне значення дієслова, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, часи й способи дієслів, дієвідміни, особливості словозміни кожної дієвідміни; *використовувати* один час і спосіб у значенні іншого; *розрізняти* основні способи творення дієслів, зокрема видових форм, форм майбутнього часу недоконаного виду, форм умовного та наказового способу дієслів; *відрізняти* правильні форми дієслів від помилкових.

Вступник повинен знати:

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но, -то*.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізняти їх від дієприслівників), *визначати* їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, особливості творення, відмінювання; *відрізняти* правильні форми дієприкметників від помилкових; *добирати* й комунікативно доцільно *використовувати* дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні, *використовувати* дієприкметники в мовленні.

Вступник повинен знати:

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати дієприслівники, *визначати* їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, основні способи їх творення; *відрізняти* правильні форми дієприслівників від помилкових; *правильно будувати* речення з дієприслівниковими зворотами.

4.6. Прислівник

Вступник повинен знати:

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на *-о, -е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати прислівники, *визначати* їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди прислівників за значенням, ступені порівняння прислівників, основні способи творення прислівників; *відрізнати* правильні форми прислівників від помилкових; *добирати* й комунікативно доцільно *використовувати* прислівники в мовленні.

4.7. Службові частини мови

Вступник повинен знати:

Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати прийменники, *визначати* їхні морфологічні ознаки, групи прийменників за походженням і за будовою; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* форми прийменників у мовленні.

Вступник повинен знати:

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати сполучники, *визначати* групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* сполучники в мовленні.

Вступник повинен знати:

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати частки, *визначати* групи часток за значенням і вживанням; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* частки в мовленні

4.8. Вигук

Вступник повинен знати:

Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова. Правопис вигуків.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати вигуки, *визначати* групи вигуків за походженням; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* вигуки в мовленні.

5. Синтаксис

5.1. Словосполучення.

Вступник повинен знати:

Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

Вступник повинен уміти:

Розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й реченнями; *визначати* головне й залежне слово в підрядному словосполученні; *визначати* поширені й непоширені словосполучення, типи словосполучень за способами вираження головного слова.

5.2. Речення

Вступник повинен знати:

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання) Вступник повинен уміти:

Розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання.

5.2.1. Просте двоскладне речення

Вступник повинен знати:

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження.

Вступник повинен уміти:

Визначати структуру простого двоскладного речення, способи вираження підмета й присудка (простого й складеного), особливості узгодження присудка з підметом; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення.

5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні

Вступник повинен знати:

Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок).

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати види другорядних членів та їхні типи й різновиди, *визначати* способи вираження означень, додатків, обставин, роль порівняльного звороту; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні; правильно розставляти розділові знаки при непоширеній прикладці, порівняльному звороті.

5.2.3. Односкладні речення

Вступник повинен знати:

Грамаітична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати типи односкладних речень, *визначати* особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні.

5.2.4. Просте ускладнене речення

Вступник повинен знати:

Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами, зокрема уточнювальними, та правильно і комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно *розставляти* розділові знаки в них.

5.2.5. Складне речення

Вступник повинен знати:

Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному:

- 1) інтонація й сполучники або сполучні слова;
- 2) інтонація.

Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати складні речення різних типів, *визначати* їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями. *Добирати й конструювати* складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті. Правильно *розставляти* розділові знаки, *будувати* схему такого речення.

Складносурядне речення

Вступник повинен знати:

Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати складносурядні речення, *визначати* смислові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно *використовувати* його виражальні можливості в мовленні.

Складнопідрядне речення

Вступник повинен знати:

Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами:

- 1) складнопідрядні речення з послідовною підрядністю;
- 2) складнопідрядні речення з однорідною підрядністю;
- 3) складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати складнопідрядні речення, *визначати* їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними, *відобразити* її в схемі складнопідрядного речення; *визначати* основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами. Правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування.

Безсполучникове складне речення

Вступник повинен знати:

Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями:

- 1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними);

2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною).

Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати безсполучникові складні речення; *визначати* смислові відношення між їхніми частинами-реченнями (однорідними й неоднорідними), особливості інтонації безсполучникових складних речень; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні.

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку

Вступник повинен знати:

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Вступник повинен уміти:

Визначати структуру складних речень з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості речень цього типу в мовленні.

5.3. Способи відтворення чужого мовлення

Вступник повинен знати:

Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.

Вступник повинен уміти:

Визначати в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, речення з непрямою мовою; *замінювати* пряму мову непрямою; правильно й доцільно *використовувати* в тексті пряму мову й цитати; правильно *вживати* розділові знаки в конструкціях із прямою мовою та діалогом.

6. Стилїстика

Вступник повинен знати:

Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний, конфесійний), їх основні ознаки, функції.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати стилї мовлення, *визначати* особливості кожного з них; *користуватися* різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування.

7. Орфоепія

Вступник повинен знати:

Відображення вимови голосних (наголошених і ненаголошених) через фонетичну транскрипцію.

Відображення вимови приголосних звуків:

1) [дж], [дз], [дз'];

- 2) [г];
- 3) [ж], [ч], [ш], [дж];
- 4) груп приголосних (уподібнення, спрощення);
- 5) м'яких приголосних;
- 6) подовжених приголосних.

Вимова слів з апострофом.

Вступник повинен уміти:

Визначати особливості вимови голосних і приголосних звуків; *наголошувати* слова відповідно до орфоепічних норм

8. Орфографія

Вступник повинен знати:

Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

Вступник повинен уміти:

Розпізнавати вивчені орфограми й *пояснювати* їх за допомогою правил; *правильно писати* слова з вивченими орфограмами, *знаходити* й *виправляти* орфографічні помилки на вивчені правила.

9. Розвиток мовлення

Вступник повинен знати:

Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Текст як середовище функціонування мовних одиниць. Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Класифікація текстів за сферою використання, метою, структурними особливостями. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

Вступник повинен уміти:

Уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне. *Критично оцінювати* прочитане. *Аналізувати* тексти різних стилів, типів і жанрів. *Будувати* письмове висловлення, логічно викладаючи зміст,

підпорядковуюючи його темі й основній думці, задуму, обраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети. *Уміти* формулювати, добирати доречні аргументи і приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставин; правильно *структурувати* текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти. *Знаходити* й *виправляти* похибки та помилки в змісті, побудові й мовному оформленні власних висловлювань, спираючись на засвоєні знання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Рівні навчальних досягнень вступників	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень вступників
Початковий (незадовільний)	1-35	Вступник може розрізнати об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, будує лише окремі, не пов'язані між собою речення; лексика висловлювання дуже бідна.
	36-75	Вступник фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними; будує лише окремі фрагменти висловлювання; лексика і граматична будова мовлення бідна й одноманітна.
	76-99	Вступник відтворює менш як половину навчального матеріалу; може дати відповідь із кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь та навичок; висловлювання не є завершеним текстом, хибує на непослідовність викладу, пропуск фрагментів, важливих для розуміння думки; лексика і граматична будова збіднені.
Середній	100-104	Вступник демонструє дуже слабкі знання основних розділів української мови. Відповіді на запитання переважно неправильні або фрагментарні. Мовлення характеризується великою кількістю граматичних, лексичних та

	орфографічних помилок, що ускладнюють розуміння. Не вміє наводити приклади або аналізувати мовні явища.
105-109	Вступник демонструє слабкі знання основних розділів української мови. Відповідає на деякі прості запитання з помилками або неточностями. Мовлення містить значну кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок. Намагається наводити окремі приклади, але робить помилки.
110-114	Вступник демонструє початковий рівень знань основних розділів української мови. Відповідає на більшість простих запитань, але допускає помилки. Мовлення містить помітні граматичні, лексичні та орфографічні помилки, які частково ускладнюють розуміння. З труднощами наводить приклади.
115-119	Вступник демонструє дещо кращі, але все ще недостатні знання основних розділів української мови. Відповідає на більшість запитань, але допускає суттєві помилки. Мовлення містить граматичні, лексичні та орфографічні помилки, які впливають на розуміння. Наводить прості приклади з помилками.
120-124	Вступник демонструє мінімально достатній рівень знань основних розділів української мови. Відповідає на більшість запитань, але допускає кілька суттєвих помилок. Мовлення містить помірну кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок, які не завжди ускладнюють розуміння. Наводить прості приклади.
125-129	Вступник демонструє знання основних розділів української мови на рівні, близькому до середнього. Відповідає на більшість запитань, допускаючи окремі неточності. Мовлення містить незначні граматичні, лексичні та орфографічні помилки, які не впливають на загальне розуміння. Наводить окремі приклади.
130-134	Вступник демонструє середній рівень знань основних розділів української мови. Відповідає на більшість запитань правильно, але може допускати незначні помилки. Мовлення переважно правильне, з поодинокими граматичними або лексичними неточностями. Наводить достатньо прикладів.

	135-139	Вступник демонструє достатньо міцні знання основних розділів української мови на середньому рівні. Відповідає на всі основні запитання правильно, допускаючи лише незначні поодинокі помилки. Мовлення переважно грамотне, зв'язне, з незначними стилістичними неточностями. Впевнено наводить приклади.
Достатній	140-144	Вступник демонструє достатні знання основних розділів української мови. Відповідає на всі основні запитання, але може допускати деякі помилки у складніших випадках. Мовлення переважно правильне, але може бути недостатньо зв'язним або містити окремі лексичні чи стилістичні неточності. Наводить приклади, але не завжди вдало їх аналізує.
	145-149	Вступник демонструє достатній рівень знань основних розділів української мови. Відповідає на більшість запитань правильно, але може відчувати труднощі з окремими складнішими питаннями. Мовлення переважно грамотне, але може бути дещо одноманітним або містити незначні стилістичні огріхи. Наводить приклади та частково їх аналізує.
	150-154	Вступник демонструє добрі знання основних розділів української мови. Відповідає на більшість запитань правильно, демонструє розуміння основних понять. Мовлення переважно зв'язне та грамотне, але може бути недостатньо виразним. Наводить достатньо прикладів та робить спроби їх аналізувати.
	155-159	Вступник демонструє досить добрі знання основних розділів української мови. Впевнено відповідає на більшість запитань, демонструє розуміння взаємозв'язку між мовними явищами. Мовлення переважно правильне, логічне та послідовне. Наводить вдалі приклади та проводить їх елементарний аналіз.
	160-164	Вступник демонструє міцні знання основних розділів української мови. Впевнено та правильно відповідає на більшість запитань, демонструє розуміння теоретичного матеріалу. Мовлення грамотне, зв'язне, з використанням відповідної термінології. Наводить конкретні приклади та частково їх узагальнює.
	165-169	Вступник демонструє дуже міцні знання основних розділів української мови. Правильно та повно відповідає на всі основні запитання,

		демонструє глибоке розуміння теоретичного матеріалу. Мовлення чітке, логічне, послідовне, з правильним використанням термінології. Наводить розгорнуті приклади та робить спроби узагальнення.
Високий	170-174	Вступник демонструє глибокі знання основних розділів української мови. Правильно та повно відповідає на всі запитання, демонструє розуміння складних мовних явищ. Мовлення грамотне, зв'язне, логічне, з вільним використанням термінології. Наводить різноманітні приклади та проводить їхній аналіз.
	175-179	Вступник демонструє дуже глибокі знання основних розділів української мови. Правильно та вичерпно відповідає на всі запитання, демонструє вміння аналізувати та порівнювати мовні явища. Мовлення відзначається граматичною правильністю, лексичним багатством, стилістичною вправністю. Наводить вдалі приклади та робить узагальнення.
	180-184	Вступник демонструє відмінні знання основних розділів української мови. Правильно, повно та аргументовано відповідає на всі запитання, демонструє вміння застосовувати знання в нестандартних ситуаціях. Мовлення точне, виразне, логічне, послідовне, з доречним використанням термінології. Наводить оригінальні приклади та проводить глибокий аналіз.
	185-189	Вступник демонструє виняткові знання основних розділів української мови. Правильно, глибоко, аргументовано та творчо відповідає на всі запитання, демонструє вміння самостійно мислити та робити висновки. Мовлення бездоганне, змістовне, емоційно забарвлене, з багатим лексичним запасом. Наводить оригінальні та показові приклади, проводить всебічний аналіз та узагальнення.
	190-194	Вступник демонструє блискучі знання основних розділів української мови. Вичерпно, глибоко, аргументовано, творчо та нестандартно відповідає на всі запитання, демонструє глибоке розуміння мовних процесів та закономірностей. Мовлення досконале, змістовне, виразне, логічне, послідовне, з майстерним володінням термінологією. Наводить унікальні приклади,

		проводить глибокий, самостійний аналіз та робить оригінальні висновки.
	195-200	Вступник демонструє феноменальні знання основних розділів української мови. Виявляє абсолютне володіння матеріалом, здатність до вільного оперування знаннями, глибоке розуміння мовної системи в цілому. Відповіді вирізняються вичерпністю, глибиною, оригінальністю та аналітичним підходом. Мовлення бездоганне, багате, стилістично досконале, відзначається високою культурою. Наводить виняткові приклади, проводить глибокий, всебічний, самостійний аналіз та робить новаторські висновки.

ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закл. загальн. середн. освіти, Київ: Грамота, 2018. 208 с.
2. Ворон А.А., Солопенко В.А. Українська мова. Профільний рівень: підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2018. 288 с.
3. Глазова О. П. Українська мова (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти. Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 224 с.
4. Голуб Н. Б., Новосьолова В. І. Українська мова (рівень стандарту) підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. К.: Педагогічна думка, 2018. 200 с.
5. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова: (рівень стандарту): підручник для 10 кл. закладів загальн. серед. Освіти. Київ: Генеза, 2018. 192 с.
6. Караман С. О., Горошкіна О. М., Караман О. В., Попова Л. О. Українська мова (профільний рівень): підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти. Харків : Вид-во «Ранок», 2018. 272 с.
7. Шевчук С. В. Українська мова (рівень стандарту) підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Київ; Ірпінь: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. 256 с.
8. Ющук І.П. Українська мова [рівень стандарту]: підручник для 10 кл. закладів загальн. серед. освіти. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2018. 208 с.

Додаткова література

1. Гливінська, Л.К. Сучасна українська мова. Фонетика. Орфоепія [Текст]: навч. посіб./ Леся Гливінська; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К.: Логос, 2010. 415 с.
2. Лахно Н. В. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія [Текст] : завдання і вправи : навч. посіб. / Н. В. Лахно. Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2011. 142 с.
3. Корнієнко І.А. Сучасна українська літературна мова [Текст]: навч.-метод. посіб.: у 2 ч./ І. А. Корнієнко; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Миколаїв: Іліон, 2014. Ч. 1 : Граматика. Словотвір. Морфеміка. Морфологія. Іменні частини мови. 2014. 207 с.
4. Спанатій, Л. С. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія [Текст]: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Л. С. Спанатій. Миколаїв : Іліон, 2015. 371 с.
5. Сучасна українська літературна мова. Практикум із синтаксису [Текст]: навч. посіб. для студентів ВНЗ / [Конторчук Г. К.] ; Житомир. держ.

ун-т ім. Івана Франка. Вид. 2-е, зі змін. і допов. Житомир : Волинь, 2010. 343 с.

6. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика [Текст]: підручник / А. К. Мойсієнко [та ін.]. К. : Знання, 2010. 270 с.

7. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис [Текст]: підручник / А. К. Мойсієнко [та ін.]. К. : Знання, 2010. 374 с.

8. Хрустик, Н. М. Сучасна українська мова. Морфеміка. Словотвір [Текст]: підручник / Н. М. Хрустик. Одеса : Фенікс, 2015. 268 с.

9. Федурко, М. Сучасна українська мова: збірник завдань для самостійної роботи [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ Марія Федурко, Галина Філь, Єлена Купцевичова. Дрогобич: [РВВ Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка], 2010. 116 с.

10. Сучасна українська літературна мова. Практикум із синтаксису [Текст]: навч. посіб. для студентів ВНЗ/ [Контрчук Г. К.]; Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка. Вид. 2-е, зі змін. і допов. Житомир : Волинь, 2010. 343 с.

11. Ющук, І. П. Українська мова [Текст]: підруч. для студ. філол. спец. вищих навч. закл. / І. П. Ющук. К. : Либідь, 2003. 639 с.